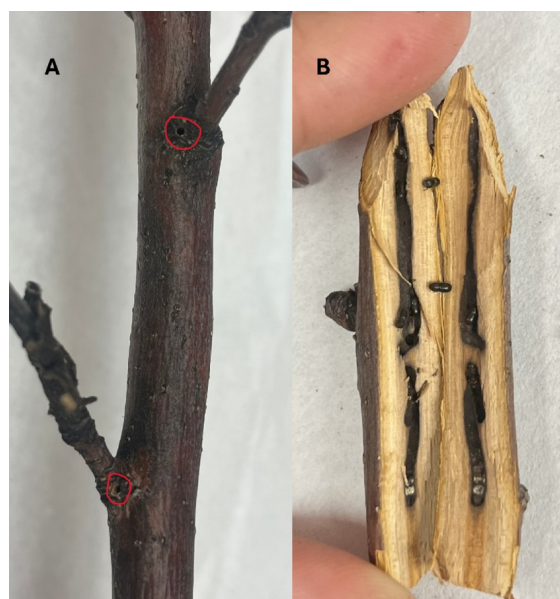

NIEPAREK AZJATYCKI

ANISANDRUS MAICHE

Dorosły chrząszcz *Anisandrus maiche* (po lewej) oraz larwy żerujące wewnątrz pnia jabłoni (po prawej); fot. <https://mapress.com/zt/article/view/zootaxa.5506.2.6>

Otwory wyjściowe dorosłych chrząszczy *Anisandrus maiche* na pniu jabłoni w pobliżu gałęzi bocznych (A) oraz przekrój pnia jabłoni z żerowiskami i dorosłymi chrząszczami (B); fot. <https://mapress.com/zt/article/view/zootaxa.5506.2.6>

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

Zasięg występowania i opis agrofaga

Anisandrus maiche jest kornikiem (Coleoptera, Curculionidae, Scolytinae), którego występowanie stwierdzono w Azji (Chiny, Japonia, Korea, azjatycka część Rosji), Ameryce Północnej (Kanada i USA). Spośród krajów europejskich w 2007 r. został on wykryty w europejskiej części Rosji oraz Ukrainie, natomiast w 2022 r. we Włoszech i Szwajcarii, a w 2023 r. w Słowenii. W 2023 r. jednego dorosłego chrząszcza *Anisandrus maiche* odłowiono w Polsce na pułapkę lejkową wywieszoną w drzewostanie sosnowym w Beskidzie Wschodnim. Brak dalszych wykryć.

Dorosłe chrząszcze osiągają długość 1,8-2,3 mm i są barwy ciemnobrązowej. Larwy są typowe dla kornikowatych: łukowato wygięte, beznogie, barwy kremowej. Identyfikacja do gatunku jest bardzo trudna i wymaga analizy cech morfologicznych owadów dorosłych przeprowadzonej przez specjalistę.

Rośliny żywicielskie

Jako rośliny żywicielskie *A. maiche* podawane są głównie drzewa i krzewy liściaste, rzadziej iglaste należące do rodzajów, które są obecne we florze naszego kraju (zarówno rodzime, jak i obcego pochodzenia): *Acer* (klon), *Alnus* (olsza), *Betula* (brzoza), *Carpinus* (grab), *Cornus* (dereń), *Corylus* (leszczyna), *Euonymus* (trzmielina), *Fraxinus* (jesion), *Gleditsia* (gledicja), *Juglans* (orzech), *Magnolia* (magnolia), *Malus* (jabłoń), *Phellodendron* (filodendron), *Picea* (świerk), *Populus* (topola), *Quercus* (dąb), *Salix* (wierzba), *Sassafras* (sasafra), *Styrax* (styrak), *Syringa* (lilak), *Tilia* (lipa) i *Ulmus* (wiąz). Wśród gatunków drzew będących żywicielami i występujących w stanie naturalnym w Polsce znajdują się: *Quercus robur* (dąb szypułkowy), *Q. rubra* (dąb czerwony), *Populus tremula* (topola osika), *Ulmus minor* (wiąz pospolity), a ponadto gatunek uprawny - jabłoń domowa (*Malus domestica*).

Objawy występowania i szkodliwość

Widocznymi objawami porażenia drzew przez *A. maiche* są chodniki z otworami wejściowymi o średnicy 1,0 mm, wygryzione w pniach i gałęziach, z których wydostają się trociny zmieszane z odchodami owadów. Od otworu

wejściowego prowadzi chodnik biegnący równolegle do rdzenia pnia i gałęzi, najczęściej w głębszych warstwach drewna, gdzie składane są jaja i rozwijają się larwy. Ścianki chodników zasiedlane są przez grzyby, tzw. ambrozyjne, którymi odżywiają się larwy i młode, świeżo wylęte postacie dojrzałe. Na jabłoni w USA dorosłe osobniki *A. maiche* atakowały drewno o średnicy od 0,7 cm (gałęzie korony) do 5,2 cm (podstawa pnia, na i poniżej zrostu zrazu i podkładki).

Owad w większości przypadków jest szkodnikiem wtórnym, który głównie atakuje drzewa osłabione, stąd jego szkodliwość uznaje się za niewielką. Jakkolwiek, w USA stwierdzono, że na jabłoni wywołuje osłabianie i obumieranie drzew. Jednak drzewa te były porażone także przez inne agrofagi.

Gatunek ten był wcześniej zawleczony na Ukrainę i wszystko wskazuje na to, że stamtąd przedostał się na teren Polski. Jest bardzo podobny do znanego już w Polsce gatunku *Xylosandrus germanus*.

Jego potencjalne znaczenie gospodarcze będzie uzależnione w znacznym stopniu od tego, czy będzie on w stanie rozwijać się na spotykanych u nas gatunkach drzew, a jeśli tak – czy okaże się szkodnikiem pierwotnym, np. na jabłoni, czy jedynie wtórnym.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

Owady mogą rozprzestrzeniać się w sposób naturalny (przelot dorosłych chrząszczy) na stosunkowo niewielką odległość. Na większy dystans szkodnik może być przenoszony przede wszystkim z nieokorowanym drewnem gatunków żywicielskich, drewnianymi materiałami opakowaniowymi i wyrobami z takiego drewna, a prawdopodobnie także z materiałem szkółkarskim.

Wymagania fitosanitarne

Gatunek *Anisandrus maiche* należy do podrodziny korników (Scolytinae).

Pozaeuropejskie gatunki chrząszczy należące do tej podrodziny (Scolytinae) podlegają obowiązkowi zwalczania na terytorium Unii Europejskiej, w tym w Polsce.